

Kari irányelv a mesterséges intelligencia használatára vonatkozóan

Általános rendelkezések

Jelen irányelv célja, hogy az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatói/kutatói és hallgatói számára támpontokat nyújtson a mesterséges intelligencia (MI) kutatásban, oktatásban és hallgatói tanulmányi munkában történő alkalmazásához. Az irányelv figyelembe veszi a tudományos integritás, az adatvédelem, az etikai felelősség és a szellemi hozzájárulás elveit, továbbá igazodik a 4/2025. (X. 28.) rektori utasítás a mesterséges intelligencia oktatásban történő használatáról az Eötvös Loránd Tudományegyetemen című dokumentumban foglaltakhoz. Az abban nem szabályozott, vagy kari hatáskörbe utalt kérdésekben jelen irányelv az irányadó.

Az irányelv hatályba lépését követően a kari MI bizottság évente felülvizsgálja azt, és indokolt esetben javaslatot tesz annak kiegészítésére, módosítására.

Jelen irányelv 2026. február 1-én lép hatályba.

Fogalommagyarázat

A mesterséges intelligencia alkalmazása során számos technikai és módszertani kifejezés jelenik meg, amelyek jelentésének tisztázása elengedhetetlen az irányelv következetes alkalmazásához, valamint a félreértelmezések elkerüléséhez.

- Mesterséges intelligencia (MI): Olyan technológiai megoldások összessége, amelyek képesek adatokat feldolgozni, tartalmakat generálni, kérdésekre válaszolni, és különféle problémákra megoldást javasolni emberi beavatkozás nélkül^{1,2}.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> Letöltve: 2025. 08. 22.

² Llorca, D., Gómez, E., Sánchez, I., & Mazzini, G. (2024). An interdisciplinary account of the terminological choices by eu policymakers ahead of the final agreement on the ai act: ai system, general purpose ai system, foundation model, and generative ai. Artificial Intelligence and Law. <https://doi.org/10.1007/s10506-024-09412-y>

- Generatív MI: Olyan MI-rendszer, amely új tartalmakat – például szöveget, képet, kódot – képes létrehozni a felhasználó által megadott bemeneti utasítások (promptok) alapján^{3,4}.
- Prompt: Az a bemeneti szöveg, amelyet a felhasználó ad meg a generatív MI számára a kívánt kimenet eléréséhez⁵.
- Dokumentálás: Az MI-eszközök használatának részletes, transzparens rögzítése, beleértve a használt eszközök nevét, verzióját, a promptokat és a generált tartalom határait.
- Szerzői hozzájárulás: olyan hozzáadott érték a tartalomkészítés során, ami a mesterséges intelligencia által készített kimenetet, eredményt kritikai reflexióval vagy új összefüggésbe helyezéssel, új megközelítéssel egészíti ki, gazdagítja a szerző által készített tartalomban. A szerző által így elkészített tartalomnak tükröznie kell az emberi intellektuális munka mértékét.
- Személyes adatok: az azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó bármely információ; az azonosítható természetes személy az, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, azonosító szám, földrajzi elhelyezkedésre utaló adat, online azonosító, vagy a természetes személy egy vagy több fizikai, fiziológiai, genetikai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítható⁶.

Közös alapelvek

Jelen irányelv technológiasegleges, így kiterjed a hallgatók által használt összes MI-eszközre, függetlenül azok technológiai háttérétől, felhasználásuk módjától és elterjedtségétől.

Az MI alkalmazása során a következő alapelveket kell minden területen érvényesíteni:

- Tudományos integritás: Az MI-eszközök használata nem helyettesítheti az önálló gondolkodást, az eredetiség és az érdemi intellektuális hozzájárulás követelményét.

³ Lim, W. M., Gunasekara, A., Pallant, J. L., Pallant, J. I., & Pechenkina, E. (2023). Generative AI and the future of education: Ragnarök or reformation? A paradoxical perspective from management educators. *The International Journal of Management Education*, 21(2), 1-13.

⁴ Rajki Z., Nagy J. T., & Dringó-Horváth I. (2024). A mesterséges intelligencia a felsőoktatásban: – Hallgatói hozzáférés, attitűd és felhasználási gyakorlat. *Iskolakultúra*, 34(7), 3–22. <https://doi.org/10.14232/iskkult.2024.7.3>

⁵ Liu, P., et al. (2023). A survey of large language models. *ACM Computing Surveys*, 55(5), 1-35. <http://dx.doi.org/10.48550/arXiv.2303.18223>

⁶ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/eng> Letöltve: 2025.08.22.

- **Transzparencia:** Az MI-eszközök alkalmazását minden esetben átlátható módon dokumentálni kell, beleértve a tevékenységet, a promptot, a felhasználás célját, az alkalmazott MI-alapú eszköz megnevezését.
- **Etikai felelősség:** A felhasználó teljes körű felelősséggel tartozik az MI által generált tartalom pontosságáért, jogszerűségéért és szakmai minőségéért. Az MI használata nem mentesít a szerzői és etikai felelősség alól.

Adatvédelem: Sérülékeny csoportokat jellemző tartalom csak egyetemi, zárt rendszerű MI-eszkővel dolgozható fel. Egyéb (pl. ChatGPT) MI-platformok használata ilyen jellegű, valamint személyes vagy bizalmas adatok feldolgozására sem megengedett.

MI-eszközök használatának általános szabályai

- Az MI-eszközök alkalmazását minden esetben átlátható módon dokumentálni kell, beleértve a tevékenységet, a promptot, a felhasználás célját, az alkalmazott MI alapú eszköz megnevezését. Ennek részletei az MI dokumentációs útmutatóban⁷ érhetők el.
- Az MI által létrehozott tartalom csak akkor tekinthető elfogadhatónak, ha az nem sérti az eredetiség, az intellektuális hozzájárulás és az adatvédelem elveit.
- Az MI által generált tartalmak nem minősülnek a felhasználó saját szellemi teljesítményének. Az MI nem tüntethető fel szerzőként; a szerzőség kizárólag természetes személyhez köthető.
- Az MI-eszközökkel való visszaélés – amennyiben a szerzői hozzájárulás mértéke nem világos – a plágium szabályai alá esik.
- A kurzusok szintjén az MI alkalmazásáról a tantárgyfelelős dönt. Amennyiben a tematika nem tér ki az MI eszközök használatának szabályozására, azok alkalmazása a számonkéréssel összefüggésben nem engedélyezett. A zárthelyi dolgozatok és vizsgák teljesítése önálló munkavégzés eredménye, ezért ezek során kifejezetten tilos az MI használata.
- Az MI-eszközökkel való visszaélés – amennyiben a szerzői hozzájárulás mértéke nem világos – a plágium szabályai alá esik. Amennyiben felmerül a gyanú, hogy a hallgató MI által készített tartalmat saját munkájaként próbál bemutatni, úgy az oktatónak a 4/2025. (X. 28.) rektori utasítás 7.4 pontja szerint van módja eljárni.

⁷ A kari honlapon elérhető.

- Nftv. 49. § (8) bekezdése alapján az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények teljesítéséhez előírt feladatok nem helyettesíthetők MI-eszközök használatával (pl. teljes óra- vagy foglalkozástervezet készítése).

Az MI használat korlátai

A generatív MI jelenlegi formájában több komoly korlátot hordoz, amelyek a gyógypedagógiai tevékenységben való alkalmazás során fokozott figyelmet igényelnek:

- a „garbage in/garbage out” elv⁸ alapján az MI által előállított tartalom minősége nagyban függ a bemenetként szolgáló adatoktól, valamint a promptolás tartalmától és minőségétől;
- az MI rendszerek tükrözhetik és felerősíthetik a társadalmi előítéleteket és sztereotípiákat, mivel a működésük alapját képező adathalmazok nem mentesek a torzításoktól;
- a generatív MI a tudományos kutatásban szükséges forráskritikai attitűdöt nem tudja helyettesíteni;
- adatvédelmi kockázatot jelent, hogy számos MI-eszköz a felhasználó által bevitt adatokat a rendszer képzésére használhatja, ami személyes vagy bizalmas adatok esetén a titoktartás súlyos megsértéséhez vezethet; továbbá a sérülékeny csoportokra vonatkozó információk felhasználása – a szakmai szupervízót nélkülöző gépi tanulás során – súlyos torzításhoz vezethet, amennyiben a bevitt információk nem megfelelő minőségűek.

Az MI használata a gyógypedagógiai kutatásban

Az MI alkalmazása elsősorban kutatástámogató célokra ajánlott, például a kutatási kérdés pontosítására, szakirodalomkeresés támogatására vagy fogalomrendszerek strukturálására. Az MI eszközök segíthetik a kutatási folyamatot, azonban nem helyettesíthetik az önálló kutatói

⁸ Sheposh, R. (2024). Garbage in, garbage out (GIGO). URL: <https://www.ebsco.com/research-starters/computer-science/garbage-garbage-out-gigo>

munkát (nem készíthetik el a kutató/hallgató helyett a kutatás eredményeit, következtetéseit stb.).

A kutatási tevékenység során az MI eszközök használatát minden esetben transzparens módon kell dokumentálni jelen irányelv általános rendelkezéseinek megfelelően. Az MI által létrehozott szövegek, táblázatok, kódrészletek és más tartalmak felhasználása csak akkor tekinthető tudományosan elfogadhatónak, ha ezek határai a végleges dokumentumban egyértelműen jelölve vannak. Ez az elvárás minden kutatási szövegre és elemzésre érvényes, legyen szó hallgatói vagy oktatói munkáról. A dokumentálás nemcsak a tartalmak eredetének feltüntetését szolgálja, hanem hozzájárul a tudományos integritás fenntartásához is.

A kutatók és hallgatók nevük alatt kizárólag olyan eredményeket közölhetnek, amelyekhez érdemi intellektuális hozzájárulást nyújtottak. Ez különösen fontos tudományos publikációk esetében, ahol a szerzőségnek tükröznie kell az emberi kutatói munka mértékét. A generált tartalom pontosságáért és jogszerűségéért a szerző felel, akkor is, ha az gépi eszközzel készült. Az MI kutatási célú alkalmazása új lehetőségeket teremt a gyógypedagógiai tudományos munkában, de csak akkor tekinthető legitimnek, ha az oktatók, hallgatók és kutatók felelősen, etikusán és reflektíven használják az eszközöket. Ennek kulcsa a tudatosság, az átláthatóság, az adatvédelem és az emberi hozzájárulás mértékének világos megjelenítése.

Az MI alkalmazása az oktatói tevékenység során

Az MI felsőoktatási alkalmazása során az oktató szerepe kettős: egyrészt a technológia működésének és lehetőségeinek értelmezője, másrészt a használat kereteinek meghatározója. Jelen irányelv általános rendelkezéseinek megfelelően a tantárgyak, kurzusok szintjén az MI alkalmazásáról a tantárgyfelelős dönt.

Az oktatónak ebből következően feladata, hogy a kurzus keretein belül egyértelmű és a kurzustematikában írásban rögzített szabályokat fogalmazzon meg az MI használatára vonatkozóan, különösen a beadandókra, dolgozatokra vonatkozóan.

Mivel a hallgatók technológiahasználatában kiemelkedő szerepe van a mintakövetésnek, az oktatók felelős és átlátható MI-használatát mintaként szolgál.

Az MI lehetséges oktatási céljai és alkalmazási területei

Az MI különféle pedagógiai célok elérését támogathatja, ha az oktatók tudatosan és felelősen alkalmazzák azt. Lehetőséget biztosíthat kreatív gondolkodás, reflexió és problémafelismerés fejlesztésére. Az MI segítségével támogatható lehet az írás- és prezentációs készségek fejlődése is, például oly módon, hogy a hallgatók saját szövegeiket összevetik az MI által generált tartalommal, és közösen értékelik azokat pl. érvelés, kritikus értékelés, stílus, szerkesztettség és tartalom originalitása és megbízhatósága szempontjából.

A generatív MI képes lehet releváns problémák megfogalmazására, új szempontok felvetésére is, amely segíti a hallgatói gondolkodás tágítását.

Ugyanakkor különös óvatosságot igényel az MI által végzett forráselemzés, kivonat készítés és szövegszerkesztés, mivel ezek a képességek a hallgatók önálló tanulásának alapját képezik.

Az MI felhasználása ebben az esetben csak akkor elfogadható, ha a hallgató képes értékelni az MI által előállított tartalmat, és nem fogadja azt el automatikusan hiteles és helyes válaszként. Itt is a párhuzamos feladatmegoldás lehet egy lehetséges út: például a hallgató készítsen saját kivonatot, vázlatot, kérje meg erre az MI-t is, és hasonlítsa össze saját munkáját az MI-ével, több szempont szerint.

Kurzustartalom fejlesztésének szempontjai az MI kapcsán

Az oktatónak célszerű saját tapasztalatot szereznie a generatív MI-eszközök használatában, hiszen csak így tudja érdemben megítélni, hogy ezek miként hatnak a hallgatók tanulási produktumaira. Ennek érdekében ajánlott, hogy az oktató a saját kurzusain való használat előtt próbálja ki a technológiákat, és értékelje a tapasztalatokat.

Minden egyes tanulási feladat esetén ajánlott világosan megfogalmazni, hogy az MI bevonásával kapcsolatban mi tekinthető megengedettnek és mi nem. Érdemes kifejteni, hogy az MI használatának korlátozása esetén is mi miért történik, hogy miért hozta ezt a döntést az oktató: a részletes oktatói magyarázat a hallgatók számára is példaértékűen közvetíti a tudatos pedagógiai tervezés fontosságát. A hallgatóknak a kurzusszintű információk mellett tájékozottnak kell lenniük a kari és egyetemi szintű szabályozási kérdésekben is. Ezekre az információkra a kurzusszintű tematika is tehet utalást. A kurzus feladatainak sajátosságai esetén elképzelhető, hogy az oktató/tantárgyfelelős egyedi csoportos MI etikai kódex elkészítése mellett dönt, és a kurzus résztvevői ezt fogadják el magukra nézve érvényesnek. Lényeges,

hogyan érhető és transzparens módon történjen az MI-használat szabályozása, szükség esetén feladatleírás szinten is részletezve.

Etikai és szabályozási szempontok

Az MI használata kapcsán az egyik legfontosabb elv az, hogy a generált tartalmat ugyanúgy meg kell jelölni, mint bármely más forrásból származó szöveget (lásd MI-eszközök használatának általános szabályai első pontjában foglaltak).

Az ELTE Hallgatói Követelményrendszerének 74/A–74/C. § szakasza meghatározza a hallgatói művek jogtisztaságára vonatkozó követelményeket és szankciókat más szerzők tartalmainak felhasználásával kapcsolatban. Ez érvényes az MI által generált tartalmakra is (lásd MI-eszközök használatának általános szabályai utolsó pontjában foglaltak).

A szakdolgozatok és hallgatói feladatok értékelése során az MI-eszközök használata nem javasolt, mivel az akadémiai integritás és a személyes értékelést gyengítheti. Az oktatóknak személyesen kell elolvasnia és értékelnie az ilyen jellegű munkákat.

A szakdolgozat értékelésekor az MI-detektáló szoftverek használata nem javasolt, mivel ezek megbízhatósága alacsony – szemben a plágiumkereső szoftverek használhatóságával. Korábban a másolás felismerése egyszerűbb volt, és főként szövegrészekre korlátozódott. Az MI által generált tartalom nehezebben észlelhető, mivel nem klasszikus plágium. A dokumentálatlan és etikátlan MI tartalmak szoftveres detektálása helyett a hangsúly a konzultációs jelenlétén, a folyamatkövetésen és a személyes munkakapcsolaton van.

Az MI megváltoztatja a szakdolgozat-vezetés folyamatát és dinamikáját is. A témavezető szerepe kulcsfontosságú a kritikus gondolkodás fejlesztésében, a folyamat kísérésében.

Az MI megváltoztatja a szakdolgozatírás ritmusát, mélységét és fókuszát, de nem váltja ki a személyes szellemi munkát. A jól használt MI partner lehet az írás folyamatában, de a témavezetői folyamat célja most még hangsúlyosabban az, hogy a hallgatót autonóm, kritikus és etikus gondolkodásra tegye képessé.

Transzparencia és hivatkozási gyakorlat

Az MI használatával kapcsolatos gyakorlat egyik legfontosabb alapelve a transzparencia. Az oktatók nagyfokú szabadságot élveznek abban, hogy milyen típusú tartalmakat dolgoznak ki az

MI használatával kapcsolatban, azonban kötelesek meggyőződni ezek valóságtartalmáról és pontosságáról. Az MI használatára épülő feladatok esetén javasolt a promptok és az MI válaszainak dokumentálása, akár melléklet formájában történő csatolása, hogy a hallgatók és az értékelők számára is átlátható legyen a tartalom eredete és felhasználási módja.

Az MI oktatási használata nem mentesíti az oktatókat szakmai felelősségük alól, és nem helyettesíti a pedagógiai tudást és érzékenységet. Ugyanakkor megfelelő szabályozási és módszertani keretek között alkalmazva lehetőséget kínál arra, hogy a gyógypedagógusképzésben részt vevő hallgatók reflektív, kompetens és technológiailag felkészült szakemberekké váljanak.

Az MI alkalmazása a hallgatói tevékenységek során

Alapvetés, hogy a hallgató (mint szerző) teljes felelősséget visel az MI által előállított tartalom helyességéért, minőségéért, pontosságáért, mindemellett pedig minden MI-eszköz alkalmazását transzparens módon dokumentálni kell jelen irányelv általános rendelkezéseinek megfelelően, melyhez javasolt a külön dokumentumban elérhető MI dokumentációs útmutatóban foglalt követése.

Az MI által előállított produktum keletkezését szoftveres megoldásokkal, naplófájlokkal is lehet dokumentálni, visszakövethetővé tenni, ami segíthet plágiumgyanús helyzetekben, hiszen támogatja az oktató tájékozódását.

MI alkalmazása nem lehetséges bármilyen jellegű munka (kurzus dolgozat, szakdolgozat, gyakorlathoz köthető dokumentumok) esetén:

- a munka azon szakaszaiban, amelyek érdemi értelmezést, mérlegelést és önálló gondolkodást igényelnek: ilyen például a szakdolgozatban a kutatási kérdés megfogalmazása, az empirikus rész, a diszkusszió, valamint a következtetések levonása;
- hosszabb szövegrészek létrehozására, még átfogalmazva sem. Ezek a munkák nem tartalmazhatnak MI-eszközök által generált bekezdéseket, összefüggő gondolatsorokat.

A szakdolgozati munka során a hallgatóknak minden esetben egyeztetniük kell MI-használati szándékukat a belső konzulensükkel.

Az MI számos módon támogathatja a hallgatói munkát. Hasznos lehet például a vázlatkészítésben, jegyzetelésben, címötletek generálásában, illetve az írásos anyagok tervezésében és strukturálásában. Segíthet ötletek megfogalmazásában, szövegek rövidítésében vagy egyszerűsítésében a könnyebb feldolgozás és tanulás érdekében, valamint források keresésében és rendszerezésében. Idegen nyelvű dolgozatoknál támogatást nyújthat a nyelvhelyességi, stilisztikai vagy fordítási hibák javításában, illetve szakirodalmi szövegek fordításában is – ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a generált fordításokat tilos saját munkaként feltüntetni, hiszen azok csak akkor válnak valódi szellemi alkotássá, ha a hallgató hozzáadott értékkel, például kritikai reflexióval vagy új összefüggésbe helyezéssel gazdagítja őket. A mesterséges intelligencia a vizuális és multimodális tartalmak előállításában is hasznos lehet, így grafikák, látványelemekhez kapcsolódó ötletek, grafikonok létrehozásában. Emellett alkalmazható leiratozás, feliratozás, képleírások készítése vagy más akadálymentesítési feladatok során. Az írott anyagok áttekintésében, kritikus elemzésében szintén támogathatja a munkát, valamint segítséget nyújthat differenciált feladatok kidolgozásában is.

Szakpedagógiai és terepgyakorlati tevékenység

Az MI-eszközök alkalmazhatóságáról jelen irányelv általános rendelkezéseinek megfelelően a tantárgyfelelős dönt, és az engedélyezett használatot előre és egyértelműen a hallgatók tudomására hozza. Amennyiben erre vonatkozó előírást nem tartalmaz a tematika vagy a gyakorlati útmutató, akkor az MI-eszközök használata nem engedélyezett.

Amennyiben a gyakorlóhely belső szabályzata, vagy a gyakorlatvezető gyakorlata olyan MI használatot vár el a hallgatótól, amit jelen irányelv kifejezetten nem engedélyez a gyakorlatok elvégzése alatt, akkor azt a hallgató nem végezheti el.

Az MI használatát minden esetben transzparens módon dokumentálni szükséges jelen irányelv általános rendelkezéseinek megfelelően.

Az MI-eszközök nem használhatók a gyakorlatok azon részeinél, amelyek önálló elemzést és szakmai ítéletalkotást igényelnek, pl. pedagógiai diagnosztikai tesztek eredményeinek értelmezése, gyógypedagógiai szempontú állapotleírás készítése, fejlesztési javaslatok megfogalmazása, didaktikai célok meghatározása stb.

Személyes adatokat tartalmazó dokumentumok (pl. szakértői vélemény, egyéni fejlesztési terv, hallgatói gyakorlati dokumentáció elemei stb.) feldolgozása nem engedélyezett MI-eszközök használatával.

Amennyiben hallgatók személyes adatokat már nem tartalmazó, de sérülékeny csoportokra vonatkozó meghatározó információkat is tartalmazó anyagokat MI segítségével dolgoznak fel (elemzés, értékelés, összefoglalás céljából), akkor elsődlegesen egyetemi, zárt rendszerű MI-eszközök használata javasolt, külső szolgáltatás csak kari oktatói engedéllyel, adatvédelmi megfelelés mellett alkalmazható.

2025. december 15.

